

Malířské dílo Vladimíra Vašíčka se v kontextu českého výtvarného umění objevuje téměř pět desítek let a přestože si umělec v uplynulém roce připomněl již své pětasedmdesátiny, odvíjí se i nadále s nezmenšenou intenzitou, s novými tvůrčími výsledky a perspektivami. Jako takové na sebe právem upoutává stálou pozornost předních badatelů a uměleckých kritiků, ale v poslední době stále více i zájem sběratelů umění a širší kulturní veřejnosti. Zejména jim vstříc by chtěla vyjít výstava, kterou připravila Státní galerie ve Zlíně, jedna z institucí, jež tvorbu Vladimíra Vašíčka již řadu let soustavně sleduje a začleňuje do svých uměleckých sbírek. V souvislosti s místem jejího konání Zlínem si lze připomenout, že právě před padesáti lety umělec toto město, kde absolvoval Školu umění a prošel i pozoruhodnou „školou života“, opustil, aby pokračoval ve studiu na pražské AVU. První důležité výtvarné zkušenosti i další cenné poznatky však získal již ve Zlíně, na něž dosud s nevšedním zaujetím vzpomíná. Díky podnětnému prostředí školy, ale i jiným dalekosáhlým kulturním aktivitám Bařova Zlína – např. každoročně pořádaným salonům soudobého českého výtvarného umění – se zde seznámil i s některými aktuálními proudy českého moderního umění a navázal též důležité kontakty s řadou později významných umělců své generace i s dalšími tvůrčími osobnostmi.

Průmyslový Zlín, příznivě nakloněný progresivnímu dění ve světě, mezinárodnímu podnikání, obchodu, ale též kultuře a umění si svůj osobitý charakter dokázal do značné míry udržet i ve složitých podmínkách války a okupace. Inspirativní prostředí vytvářely rovněž samotné Bařovy závody, v nichž Vašíček absolvoval svoji studijní praxi a kde byl posléze zaměstnán v projekční stavební kanceláři u architekta M. Dřofy. Lze říci, že již ve Zlíně začal přímočaře směřovat k modernímu výtvarnému projevu. Rozhodnutí sledovat tuto cestu ovšem nebylo jednoduché, zejména po únoru 48, kdy se zásadním způsobem změnilo politické klima v zemi a kdy byl přinucen vrátit se z Prahy zpět do Svatoboríc. Nastupující éra socialistického realismu vytěsnila moderní umění do ilegality a podstatným způsobem se zúžil i počet jeho nositelů. Účast na obnově české výtvarné scény, jež započala v polovině padesátých let a do níž se Vašíček plně zapojil, je třeba charakterizovat jako odvážný čin. Nejednalo se zprvu o široké hnutí, ale spíše o aktivitu zaujatých tvůrců, kteří ho posléze vyvolali. Již v té době Vladimír Vašíček zaujal pevné místo v rámci české moderní malby a důslednou stylizací figurálních a krajinných námě-

tů dospěl na sklonku padesátých let ke svým prvním abstraktním malířským kompozicím. Velkým povzbuzením pro něho nepochybně byly pozitivní recenze z pera předních uměleckých kritiků, kteří cítěvdomě podněcovali rozvoj českého umění. K jeho tvorbě se postupně vyjadřovaly takové osobnosti jako Luboš Hlaváček, Arsén Pohribný či Jiří Padrta. A v roce 1959 se uskutečnila i první velká souborná galerijní výstava jeho díla připravená Vilémem Jůzou, který je také – vedle Josefa Malivy – druhým nejčastějším interpretem a skutečným znalcem Vašíčkovy tvorby.

Šedesátá léta byla obdobím velkého rozmachu českého moderního umění a v jeho kontextu i tvorby Vladimíra Vašíčka. Ta prošla již v té době i později řadou výstav a byla prezentována také ve zlínské galerii (1969, 1986). Méně známé jsou však umělcovy práce z následných období a zejména z posledních let. Právě na ně se proto koncentrovala pozornost této přehlídky. Její jádro sice představují díla z devadesátých let, připomenuty jsou však i práce starší, které – a to je pro autorovo dílo příznačné – tvoří s jeho současnými malířskými projevy pozoruhodně vnitřně jednotný, kompaktní celek. Upozorňují tak na skutečnost, že Vašíčkova důsledně „ze sebe“ koncipovaná díla lze pouze obtížně racionálně vymezovat, členit či dokonce navzájem stavět do protikladu; jestli, tak spíše jen v méně podstatné rovině vnější formální komparace. Vnitřní integrita jeho malířského projevu jako celku poukazuje, že rozhodující hodnoty z nichž těží jsou zakotveny v hlubších instinktivních vrstvách díla, souhlasných s autorovou tvůrčí mentalitou. Přesvědčivost a síla uměleckého výrazu jeho jednotlivých děl pak do značné míry spočívá ve schopnosti tvůrce identifikovat se s nimi.

Jestliže pro autorovu tvorbu z počátků jeho tvůrčí dráhy je příznačná snaha podrobovat vlastní uměleckou spontaneitu určitému apriorně danému řádu (fauvismem inspirované krajiny), nabyvá v jeho díle posléze na významu i dynamičnost malířského projevu, jež je přece jenom adekvátnější jeho uměleckému naturelu. Plátna tohoto založení, podléhající více výtvarnému temperamentu svého tvůrce, na sebe upozorňují především svým plným, barevně zvucným rytmem tvarů, který jeho malířskému výrazu dodává zvláštní přesvědčivost, ale i přirozený řád. Zdá se, že svým charakterem jsou pevně zakotveny též v prostředí moravského Slovácka s nímž je umělec už od dětství úzce spjat. Jeho obrazové kompozice vzešlé z krajiny a figurálních motivů – i ve své ryzé abstraktní formě – stále těží z jejich barevných

či skladebných principů. Plnohodnotnou součástí Vašíčkova malířského pojetí však není pouze kontinuálně výtvarně formovaný vztah k uvedenému tématu, s ambicemi jeho objektivizace v integrální umělecký tvar, ale i reflektivní malířské gesto, jakýsi hybný prvek jeho díla, dobře patrný zejména v akvarelech a kvaších, ale v posledních desetiletích stále čteněji i v jeho obrazové tvorbě. Představuje jednak malířovu snahu pronikat k smyslovým hodnotám malby, ale nezřídka se jedná i určitou reflexi stavu jeho psychiky, která poukazuje na určitý „speciální“ průzkum, na nepříliš zmiňovanou, čistě psychologickou tematizaci jeho tvorby.

Nejstarší obrazy uplatněné na této výstavě ovšem pochází již ze 2. poloviny šedesátých let. Lze říci, že starší kresebná rytmická síť linií vymezujících různé rukopisně pojednané barevné plochy, je již v těchto obrazech prokomponována plynulými, vláčnými i dělenými – vždy ale důsledně rytmizovanými – širokými tahy štětce či špachtle, ve vrstvách vršených ze zářivých barevných malířských hmot. Je zde zachycena i další proměna umělcovy tvorby, již dokládají plátina z konce sedmdesátých a první polovina osmdesátých let. Je nesena bezprostřední „nedějovou“ reflexí aktuálních stavů či pocitů v oblasti psychiky. Právě jí reprezentují kompozice postavené na malířském gestu, jež je však nezřídka konfrontováno s geometricky koncipovanými plochami pruhů výrazně strohé barevnosti. Do této sféry autorovy tvorby však patří též plátina těžící výtvarně i z určité apriorní redukce jeho tradičních výrazových prostředků. Jsou postavena na dvou, případně třibarevném, ale zejména černobílém kontrastu gesticky vršených nebo fixativem stříkaných ploch či různých abstraktních tvarů. V tomto pozoruhodném „vybočení“ z předchozí linie jeho díla, jakoby se zračila potřeba „účinným způsobem alarmovat vnímatele“, a to vytvářením určitého výtvarného ekvivalentu k době. Pracovně nepochybně šlo o zhodnocení podnětů, jež přinášelo soudobé umění, ale přitom i o snahu vytvořit působivou formu výtvarné komunikace v době charakteristické beznadějí a narůstající atomizací společnosti a lidského bytí.

Již od konce osmdesátých let se v jeho ateliéru ovšem stále častěji objevují i obrazy, doprovázené nesčetnými akvarely a kvaši, které respektují ve větší míře duch jeho předchozího díla. Harmonickou, organicky prokomponovanou malbu, postavenou na řádu barev a tvarů. Vedle volněji, spontánně koncipovaných obrazů se v současné době v autorově tvorbě opět prosazují kompozice, které působí především rytmickou sevřeností svých forem

– poměřováním (spoutáváním) dynamického principu malířského projevu racionálními prvky. Osnova těchto děl je nesena zcela v intencích jakési nové „hybné“ malířské geometrie, vzešlé ze skloubení intuitivních a struktivních složek duchovní reality. Umělec tu vlastně představuje svoji koncepci světa, snaží se postihnout a fixovat svoji představu vesmírného řádu, v jehož intencích vzniká dílo a k němuž by mělo směřovat i veškeré lidské bytí. Tyto kompozice jsou více nebo méně vnitřně propojeny s celým Vašíčkovým dílem. I mezi jednotlivými projevy jeho tvorby z různých časových období, lze snadno vystopovat vzájemně výtvarně (duchovní) souvislosti a shody, na něž by instalace této výstavy chtěla upozornit zejména. Přitom ovšem máme na paměti, že veškerá prezentovaná díla je nutno chápat i povýšce individuálně. Jako relativně samostatné články v kontextu pozoruhodných umělcových výtvarných úvah, jež se ostatně on sám snaží důsledně označovat i verbálně. Každé ze stovek jeho obrazových děl má své pevně, zřetelně stanovené jméno – název v němž čitelně reflektuje důvod, který podmínil daný umělecký tvar.

Ludvík Ševeček

KATALOG

1. Dvojitý děj
<i>ol., pl., 115×90 cm,
vpr. dole: Vašíček 1967</i>	1967	23. Výměna
<i>ol., pl., 50×40 cm,
vpr. dole: Vašíček 87</i>	1987	47. Odcházení
<i>ol., pl., 146×114 cm,
vpr. dole: Vašíček 92</i>	1992
2. Rozběh
<i>ol., pl., 116×100 cm,
vl. dole: Vašíček 67</i>	1967	24. Šíření
<i>ol., pl., 65×60 cm,
vl. dole: Vašíček 87</i>	1987	48. Vnošení
<i>ol., pl., 145×114 cm,
vpr. dole: Vašíček 92</i>	1992
3. Intenzivní vzrušení
<i>ol., pl., 130×116 cm,
vpr. dole: Vašíček 67
GVU Hodonín, inv. č. O-560</i>	1967	25. Symbolická aktivita
<i>ol., pl., 70×60 cm,
vl. dole: Vašíček 87</i>	1987	49. Nahlédnutí
<i>ol., pl., 115×85 cm,
vl. dole: Vašíček 92</i>	1992
4. Podélný pohyb
<i>ol., pl., 100×83 cm,
vl. dole: Vašíček 1968</i>	1968	26. Z vnitřku
<i>ol., pl., 65×50 cm,
vpr. dole: Vašíček 87</i>	1987	50. Růst a prázdno
<i>ol., pl., 116×100 cm,
vl. dole: Vašíček 92</i>	1992
5. Vánek naděje
<i>ol., pl., 116×116 cm,
vpr. dole: Vašíček 73</i>	1973	27. Podnět
<i>ol., pl., 65×50 cm,
vpr. dole: Vašíček 87</i>	1987	51. Živé dědictví
<i>ol., pl., 146×90 cm,
vl. dole: Vašíček 93</i>	1993
6. Nejasná touha
<i>ol., pl., 146×116 cm,
dole uprostř.: Vašíček 73</i>	1973	28. Radost
<i>ol., pl., 116×91 cm,
vpr. nahoře: Vašíček 89</i>	1989	52. Další vývody
<i>ol., pl., 146×90 cm,
vpr. dole: Vašíček 93</i>	1993
7. Pojem času
<i>ol., pl., 130×116 cm,
vpr. dole: Vašíček 74</i>	1974	29. Červená v zeleném
<i>ol., pl., 115×80 cm,
vl. dole: Vašíček 89</i>	1989	53. Překlenutí
<i>ol., pl., 140×100 cm,
vpr. dole: Vašíček 93</i>	1993
8. Modrá samota
<i>ol., pl., 116×89 cm,
vpr. dole: Vašíček 77
SG ve Zlíně, inv. č. O-1141</i>	1977	30. Dozrání
<i>ol., pl., 115×80 cm,
vpr. dole: Vašíček 89</i>	1989	54. Pro dlouhý čas
<i>ol., pl., 100×100 cm,
vl. dole: Vašíček 93</i>	1993
9. Obsah prázdnoty
<i>ol., pl., 100×100 cm,
vpr. dole: Vašíček 78</i>	1978	31. Míra pohybu
<i>ol., pl., 115×80 cm,
vpr. dole: Vašíček 89</i>	1989	55. Nadále
<i>ol., pl., 55×50 cm,
vpr. dole: Vašíček 93</i>	1993
10. Barevný rozptyl
<i>ol., pl., 70×50 cm,
vl. dole: Vašíček 78
GVU Hodonín, inv. č. O-561</i>	1978	32. Rozptýlené naděje
<i>ol., pl., 70×65 cm,
vpr. dole: Vašíček 89</i>	1989	56. Ještě jednou
<i>ol., pl., 114×90 cm,
vpr. dole: Vašíček 93</i>	1993
11. Něžný čas
<i>ol., pl., 73×103 cm,
vpr. dole: Vašíček 78
GVU Hodonín, inv. č. O-407</i>	1978	33. Všední den
<i>ol., pl., 60×55 cm,
vl. nahoře: Vašíček 89</i>	1989	57. Klid
<i>ol., pl., 114×80 cm,
vpr. dole: Vašíček 93</i>	1993
12. Opojení
<i>ol., pl., 130×97 cm,
GVU Hodonín, inv. č. O-568</i>	1978	34. Léto
<i>ol., pl., 100×80 cm,
vpr. dole: Vašíček 89</i>	1989	58. Obě skutečnosti
<i>ol., pl., 115×70 cm,
vl. nahoře: Vašíček 94</i>	1994
13. Rozhodující podnět
<i>ol., pl., 100×100 cm,
dole uprostř.: Vašíček 79
SG ve Zlíně, inv. č. O-1142</i>	1979	35. Rozvinutí v protiklad
<i>ol., pl., 115×90 cm,
vpr. dole: Vašíček 90</i>	1990	59. Vnitřní svědek
<i>ol., pl., 120×100 cm,
vpr. dole: Vašíček 94</i>	1994
14. Rovně a napětí
<i>ol., pl., 100×75 cm,
vpr. dole: Vašíček 81</i>	1981	36. Počátek a negace
<i>ol., pl., 115×90 cm,
vpr. dole: Vašíček 90</i>	1990	60. Shoda protiv
<i>ol., pl., 120×100 cm,
vpr. dole: Vašíček 94</i>	1994
15. Vertikální osnova
<i>ol., pl., 116×81 cm,
vpr. dole: Vašíček 81</i>	1981	37. Touha
<i>ol., pl., 145×97 cm,
vl. dole: Vašíček 90</i>	1990	61. Soustava vrstev
<i>ol., pl., 140×100 cm,
vpr. dole: Vašíček 94</i>	1994
16. Těsná souvislost
<i>ol., pl., 130×97 cm</i>	1982	38. Do obzorů
<i>ol., pl., 110×89 cm,
vpr. dole: Vašíček 91</i>	1991	62. Vznět
<i>ol., pl., 140×100 cm,
vl. dole: Vašíček 94</i>	1994
17. Vzhůru do prostor
<i>ol., pl., 105×73 cm,
vpr. dole: Vašíček 83</i>	1983	39. Obrácení
<i>ol., pl., 125×90 cm,
vl. dole: Vašíček 91</i>	1991	63. Dověření
<i>ol., pl., 130×85 cm,
vpr. dole: Vašíček 94</i>	1994
18. Cesta a příčina
<i>ol., pl., 149×97 cm,
vpr. nahoře: Vašíček 85</i>	1985	40. Sen bolesti
<i>ol., pl., 135×92 cm,
vpr. dole: Vašíček 91</i>	1991	64. Splynutí protiv
<i>ol., pl., 130×85 cm,
vl. dole: Vašíček 94</i>	1994
19. Pohyb splyvá s klidem
<i>ol., pl., 50×50 cm,
vpr. dole: Vašíček 85</i>	1985	41. Ústí v jedno
<i>ol., pl., 80×75 cm,
vl. dole: Vašíček 92</i>	1992	65. Spájení
<i>ol., pl., 115×80 cm,
vl. dole: Vašíček 95</i>	1995
20. Forma možnosti
<i>ol., pl., 116×81 cm,
vpr. dole: Vašíček 87</i>	1987	42. Odraz
<i>ol., pl., 100×80 cm,
vl. dole: Vašíček 92</i>	1992	66. Úplynulý čas
<i>ol., pl., 115×70 cm,
dole uprostř.: Vašíček 95</i>	1995
21. Směr pohybu
<i>ol., pl., 116×81 cm,
vl. dole: Vašíček 87</i>	1987	43. Píno touhy
<i>ol., pl., 55×65 cm,
vpr. dole: Vašíček 92</i>	1992	67. Očekávání
<i>ol., pl., 97×76 cm,
vl. dole: Vašíček 95</i>	1995
22. Jiná forma
<i>ol., pl., 60×52 cm,
vl. dole: Vašíček 87</i>	1987	44. Svědectví
<i>ol., pl., 120×85 cm,
vl. dole: Vašíček 92</i>	1992	68. Meditace
<i>ol., pl., 130×89 cm,
vpr. dole: Vašíček 95</i>	1995
		45. Do krajností
<i>ol., pl., 116×100 cm,
vl. dole: Vašíček 92</i>	1992	69. Soudržný celek
<i>ol., pl., 125×85 cm,
vl. dole: V. Vašíček 95</i>	1995
		46. Od tmy do světla
<i>ol., pl., 135×92 cm,
vl. dole: Vašíček 92</i>	1992		